

Politik for Sundhed og Kultur

Kultur som integreret del af løsningen
i fremtidens sundhedsvæsen

midt
regionmidtjylland

Mere kultur i fremtidens sundhedsvæsen

Vores sundhed og trivsel er under pres. Det udfordrer vores sundhedsvæsen, og det betyder, at vi skal gentænke vores måder at håndtere både sygdom og sundhed på. Sundhedsreformen sætter fokus på at øge sundhedsindsatsen i det nære og reducere geografisk og social ulighed i sundhed. Reformen vil skabe bedre sammenhæng i den patient- og borgerrettede forebyggelse og behandling med udgangspunkt i den enkeltes behov. Vi skal understøtte borgernes egenmestring og civilsamfundets bidrag til at gribe den enkelte. Derfor vil vi investere i nye metoder og samarbejdsformer.

Det er oplagt, at kunst og kultur spiller en større rolle, når vi skal møde behovene i fremtidens sundhedsvæsen. Det er veldokumenteret, at kulturaktiviteter kan fremme vores sundhed, trivsel og livskvalitet. Ny viden og nye metoder viser, hvordan vi kan forhindre at sygdom udvikler sig og bidrage til at lindre og mestre sygdom ved at inddrage fx musik, dans, billedkunst, litteratur og kreativt håndværk i vores sundhedstilbud.

I Region Midtjylland vil vi gøre kunst og kultur til en integreret del af fremtidens sundhedsvæsen. Vi vil øge brugen af kulturaktiviteter, der anvendes både før, under og efter sygdom - til gavn for patienter, pårørende, borgere, kulturaktører og sundhedsfaglige medarbejdere. Det gælder både på regionens hospitaler og institutioner og ude i det nære sundhedsvæsen i kommunerne.

Vi prioriterer kulturen i sundhedsvæsenet

I Region Midtjylland arbejder vi hver dag for at sikre et sundhedsvæsen i verdensklasse. Men sundhedsvæsenet er også under pres, og det kalder på forandring. Hvis vi skal løse fremtidens udfordringer, kræver det, at vi tør gå nye veje. Regionsrådet mener, at kunst og kultur skal være en del af den forandring.

Forskningen viser, at kunst og kultur kan gøre en stor forskel for vores sundhed og trivsel. Kulturaktiviteter kan få os til at mødes som mennesker. De kan give en pause fra sygdom og svære følelser. Det kan mærkes – og det kan måles – både på vores fysiske sundhed og på vores trivsel. Kulturindsatserne kan skabe nærvær, mening og lindring i livets allermest udsatte øjeblikke, og de kan spare ressourcer i vores sundhedsvæsen på den lange bane. Det har vores arbejde med sundhed og kultur de seneste mange år bevist.

Nu står vi et nyt sted. Vi tager de gode erfaringer med ind i fremtiden og styrker vores indsats for sundhed og kultur. Målet med politikken er at inddrage kulturen mere i sundhedsvæsenet. Vi vil bevæge os fra enkelte projekter, der er afhængige af lokale ildsjæle, til at aktiviteterne bliver en integreret del af vores sundhedsvæsen. Det kræver nytænkning og investering – også i den patient- og borgerrettede forebyggelse og rehabilitering. Og det kalder på et tættere samarbejde mellem region, kommuner og civilsamfund. Her spiller de nye sundhedsråd en vigtig rolle.

Partnerskaber er hjertet i vores arbejde med sundhed og kultur. Indsatserne er dybt afhængige af det gode samarbejde mellem sundheds- og kulturfaglige medarbejdere. Vi skal udvikle stærke alliancer mellem regionens hospitaler, kommuner, videns- og uddannelsesinstitutioner, civilsamfundet (fx patientforeninger og NGO'er) og kulturaktører. Sammen skal vi udvikle kulturaktiviteter, der understøtter de behov og udfordringer, vi mødes af hver dag – så vi også i fremtiden har et sundhedsvæsen i verdensklasse.

Hvad kan kunst og kultur i sundhedsvæsenet?

Kulturaktiviteter i sundhedsvæsenet er nøje patient- og målgruppetilpassede aktiviteter, der kan foregå alle steder: på hospitalet, på det lokale bibliotek eller hjemme i privaten.

Kunst og kultur i sundhedsvæsenet kan være:

- Et supplerende element i behandling eller rehabilitering, der kan lindre eller hjælpe ramte tilbage til tilværelsen og 'sig selv' i forbindelse med fysisk eller psykisk sygdom.
- Et frirum, hvor man kan mødes om andet end sygdommen, som for en stund træder i baggrunden. Det kan favne, fastholde og styrke en tilbagevenden til det menneske, man er og var bagom sygdom og mistrivsel.
- Et redskab til patientens og borgerens egenmestring, der kan medvirke til blandt andet færre sygdomsforekomster, færre indlæggelser og genindlæggelser og færre medicinoptrapninger.

Kulturaktiviteternes effekter i sundhedsvæsenet

Kunst og kultur i sundhedsvæsenet er forskningsbaserede aktiviteter, som dokumenteret kan:

- Berolige og reducere angst- og stressniveau
- Mindske smerteopfattelse
- Nedsætte medicinbehov
- Motivere den nødvendige rehabilitering
- Styrke recovery – at leve et godt og meningsfuldt liv efter eller med psykisk sygdom
- Øge arbejdsglæden og skabe flere faglige handlemuligheder for sundhedsmedarbejdere
- Øge patienters og pårørendes livskvalitet og trivsel
- Styrke borgere og patienters egenmestring.

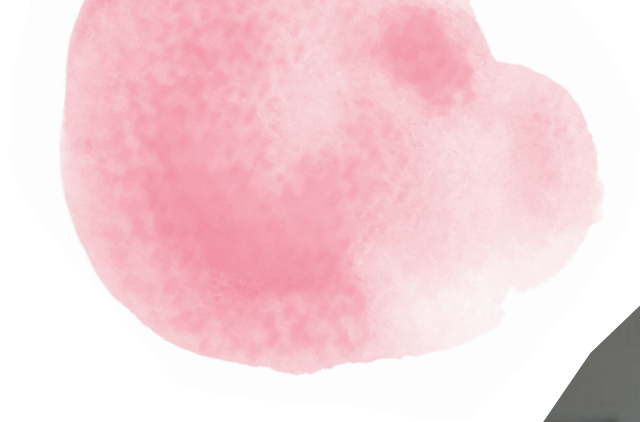

Foto: Esben Skouboe

Region Midtjyllands politik for Sundhed og Kultur

Figuren her illustrerer de tre forskellige spor i Region Midtjyllands politik for Sundhed og Kultur. Arbejdet med de tre spor skal bidrage til det overordnede mål om mere kultur i fremtidens sundhedsvæsen. Til hvert spor hører en række principper, som du finder på de følgende sider.

Politikens tre spor

Mere kultur i fremtidens sundhedsvæsen – for borgere og patienter

Fra projekt til drift

Indsatsen for sundhed og kultur i Region Midtjylland skal bane vejen for levedygtige koncepter, der kan udbygges og udbredes på regionens hospitaler, institutioner og i de midtjyske kommuner.

Vi skal sikre fortsat innovationskraft på feltet gennem udvikling af nye tiltag og koncepter. Og vi skal hjælpe med den svære overgang fra projekt til bæredygtig drift i sundhedsvæsenet. Derigennem sikrer vi, at effektfulde projekter kan nå ud til endnu flere mennesker og skabe værdi.

Vores principper:

- Vi skalerer, udbreder og forankrer velafprøvede projekter bredt i sundhedsvæsenet.
- Vi rådgiver og støtter udvikling af nye projekter, initiativer og metoder inden for området – og sikrer vedvarende innovation og vækst.
- Vi identificerer vellykkede støtte- og forretningsmodeller som (tidlig) hjælp til udvikling af levedygtige projekter.
- Vi måler på de sundhedsøkonomiske effekter ved investeringen i mere kultur i sundhedsvæsenet (ROI) – herunder indirekte effekter som øget arbejdsglæde, forbedret kvalitet i behandlingen, patienter og borgeres tilfredshed og oplevelse af mødet med sundhedsvæsenet, egenmestring m.m.

Stærke partnerskaber

Indsatsen for sundhed og kultur i Region Midtjylland går på tværs af både faglige, organisatoriske og politiske strukturer – både lokalt, nationalt og internationalt. Det kræver, at vi sikrer sammenhæng i arbejdet både:

- Indadtil i regionen målrettet hospitaler og regionens sociale institutioner
- Udadtil til det nære sundhedsvæsen og relevante partnere i kommuner og civilsamfund
- Udadtil til nationale og internationale samarbejdspartnere.

Med udgangspunkt i sundhedsreformens nærhedsprincip har vi særligt fokus på samspil mellem lokale sundheds- og kulturaktører. Vi vil samle de mange forskellige interessenter og skabe forbindelser mellem dem i en over-skuelig infrastruktur, som i praksis gør det nemmere at finde sammen i nye partnerskaber og samarbejdsformer – og vi investerer i det.

Vores principper:

- Vi samler og skaber netværk mellem de mange aktører som led i at op-bygge et stærkt økosystem inden for feltet med særlig vægt på lokale samarbejder – bl.a. igennem hArts - Midtjysk partnerskab for sundhed og kultur.
- Vi varetager og styrker national og international faglig og politisk interesse for området gennem alliancer og samarbejde, herunder med folketingets underudvalg for kultur og sundhed.
- Vi samarbejder med internationale aktører som WHO og Central Denmark EU Office og afsøger støttemuligheder til fælles udviklings- og forskningsprojekter.
- Vi samarbejder med private fonde om komplekse udfordringer, som går på tværs af sektorer.

En ny faglighed

Indsatsen for sundhed og kultur i Region Midtjylland skal understøtte udviklingen af det nye faglige univers, som opstår, når to verdener smelter sammen.

Vores arbejde tager udgangspunkt i det ligeværdige møde mellem to forskellige fagligheder med hver deres kompetencer, metoder og logikker. I mødet opstår nye behov og udfordringer, som kræver, at vi skaber en ny fælles faglighed og et fælles sprog.

Det stiller anderledes krav til både sundhedsprofessionelle, kulturaktører og uddannelsesinstitutioner. Det er derfor vigtigt at skabe muligheder for uddannelse, efteruddannelse og kompetenceudvikling af både kultur- og sundhedsfaglige institutioner, medarbejdere og foreninger, så de bliver i stand til at udvikle og drive de konkrete initiativer.

Vores principper:

- Vi arbejder ud fra viden om og effektmålinger af metoder og det faglige rum, vi skaber ved hjælp af kunsten og kulturen.
- Vi udvikler og styrker faglige specialister på området – med fokus på den nødvendige repræsentation af både kultur- og sundhedsfaglige kompetencer.
- Vi sætter sundhed og kultur på skemaet i sundheds- og kulturuddannelserne.
- Vi rådgiver og opkvalificerer projektudviklere på området med fokus på arbejdsmetoder og langtidsholdbare forretningsmodeller.

Foto: Niels Åge Skovbo

Eksempler

Region Midtjylland har skabt gode resultater for borgere, patienter, pårørende og sundhedsmedarbejdere med for eksempel:

- Lungekor, hvor KOL-patienter oplever forbedret livskvalitet gennem forbedret vejrtrækning og lindring af åndenød i hverdagen.
- Læsegrupper, hvor stress- og depressionsramte finder tilbage til tilværelsen.
- Musik på intensivafdelinger, hvor patienter fx oplever reduceret smerte og sammen med de pårørende får en pause fra sygdom og det højt teknologiske sygemiljø.
- Dans med parkinson, hvor patienter oplever styrket koordination, balance, gang og hukommelse - samtidig med øget humør og livskvalitet gennem fællesskabet om dansen.
- Sang med sårbare mødre, hvor mødre og gravide får et fællesskab om de svære følelser og den uro, der også kan være forbundet med at blive mor.

Fra politik til virkelighed

Indsatsen for sundhed og kultur i Region Midtjylland varetages af regionsrådet i tæt samarbejde med de fem midtjyske sundhedsråd. Regionsrådet sætter den overordnede retning for området.

Sundhedsrådene har ansvaret for at omsætte ambitionerne til konkrete indsatser og prioritere midlerne på området. En forudsætning for at virkeliggøre politikken tre spor er, at sundhedsrådene vælger at prioritere de udpegede indsatser.

Koncern Sundhedsinnovation understøtter udviklingsarbejdet og sikrer sammenhæng på tværs af sundhedsråd, hospitaler, sociale institutioner, kommuner og sundhedsfaglige samt fungerer som centralt og fagligt bindeled til kulturområdet.

Foto: Tonny Foghmar

Fra projekt
til drift

Stærke
partnerskaber

Mere kultur i fremtidens sundhedsvæsen

- for borgere og patienter

En ny
faglighed